

5. A települési érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

A községből bármely irányba elindulva erdősültséggel találkozunk. A Doboz nagyközség központi belterülete és Szanazug közötti erdőtagok nevei: Papholt-erdő, Faluhelyi erdő, Madárfoki-erdő. Az ősi Doboz település helyét körülölelő erdőt nevezték Faluhelyi erdőnek. Ezen a területen, egykor egy szép tisztás volt, most a szanazugi gyermek– és ifjúsági tábor található. Itt állt régen a vadászház.

A Papholt-erdő folytatásaként dél-keleti irányban fekszik a Faluhelyi erdő. Az erdő élővilágát nagyban meghatározza a holt Fekete-Körös jelenléte. A ligeterdők kialakulásában, fennmaradásában elsősorban nem az éghajlati körülmények, hanem a talajvíz játssza a fő szerepet.

A Faluhelyi-erdő elszikesedő talaján réti őszirózsás tisztásokat találunk, néhány jellegzetes sziki növényfaj kíséretében, mint a sziki üröm, a mezei fátyolvirág, a sziki pozdor és a réteken, legelőkön is elterjedt réti imola.

1800-as év elejének nagymértékű erdőpusztítását a század második felében kezdik pótolni. Az ültetéseknel nyár, tölgy, kőris, fűz és akácfa kerül telepítésre.

A Faluhelyi-erdőben szép tölgyerdő idős fákkal, új telepítésű erdő egyaránt megtalálható. A vizek szélén, a Holt-Körös partján az ártéri gyomtársulásokban megtalálható a debreceni torma, és a doboziak által a népi gyógyászatban is használt örvénygyökér (*Inula helenium*). Az erdő uralkodó faneme a tölgy, a kőris, és a szil. Ezen kívül az ihar (juhar), a száldog (hárs), a vadalma és a vadvadkörte. Cserjék közül a galagonya, a kökény, a fagyal, veresgyűrűs som, kecskerágó, vadrózsa, bodza fordul elő.

A Faluhelyi-erdőben egy emlékfa található mely Papp László (1916-2001) Dobozon született erdőmérnöknek állít emléket. Gyerekkorában cselédfiúként szolgált, majd az erdészeti tudományok kiváló tudósa lett. Kiemelkedő személyisége előtt tisztelegve készült fából faragott síremléke, melyen Kányádi Sándor sorai olvashatók: "Kívánhat-é ember többet: derékaljnak szülőföldet, s két cserefa tömött árnyát szemfedőnek".

A Faluhelyi- és a Madárfoki erdő határán állt egy tölgyfa, melyet a doboziak Képes-fa néven emlegetnek. A közel 300 éves kiszáradt kocsányos tölgyfa az egykori erők fainak állított emléket. Ma már a fa nem található a helyén, „tudatlan kezek” áldozatává vált.

Sámson várát is ez az erdő rész rejti magába, a helyi általános iskola diákjai, a dobozi, szanazugi táborozók által egyaránt kedvelt kirándulóhely. Sámson vára lekerekített sarkú, háromszög alaprajzú sáncvár. Feltehetően a X-XI. században épült. Az ásatások eredménye szerint sövényfallal tette a sáncot magasabbá és fából épült tornya is volt. ennek a sáncvárnak állít emléket a helyreállított kaputorony. Az erdő a Szanazug –Faluhely –Papholt - Doboz túraútvonalon fekszik.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

Doboz felől indulva a Papholt-erdőn át egyre beljebb haladva az erdő mélyén egy érintetlen táj fele haladunk, ahol a Holt- Fekete-Körös kanyarulatai, kiszáradt medrei teszik egyedivé a tájat. A hagyásfák, a legendák, az emlékhelyek őrzője ez az erdő.